

АУДИТ В УМОВАХ ВИКОРИСТАННЯ КОМП'ЮТЕРНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

КОЗАК Анастасія, здобувач вищої освіти спеціальності 071 Облік і оподаткування Миколаївський національний аграрний університет

***Анотація:** Досліджено розвиток комп'ютерного аудиту та його вплив на сучасну аудиторську діяльність. Розглянуто ключові аспекти регулювання аудиту в умовах комп'ютеризації та висвітлено основні проблеми і перспективи впровадження інформаційних технологій в аудиторську практику. Особлива увага приділяється необхідності підвищення кваліфікації аудиторів у сфері ІТ та розвитку спеціалізованого програмного забезпечення для ефективного проведення аудиту в комп'ютеризованому середовищі.*

***Ключові слова:** інформаційні технології, міжнародний стандарт аудиту, комп'ютерні технології, аудитори.*

У сучасному світі, де інформаційні технології стали невід'ємною частиною бізнес-процесів, аудиторська діяльність зазнає значних змін. Тому необхідно розглядати важливість та особливості проведення аудиту в умовах комп'ютеризації, висвітлюючи ключові аспекти, проблеми та перспективи розвитку комп'ютерного аудиту.

Основним документом, що регулює аудит в умовах комп'ютерних технологій, є Міжнародний стандарт аудиту (МСА) 401, який підкреслює незмінність мети та сфери діяльності аудитора при перевірці електронних даних. Використання комп'ютерних методів підвищує ефективність аудиту. Стандарт визначає компетенцію, яку повинен мати аудитор в комп'ютерних інформаційних системах (КІС). Аудитори зобов'язані отримати уявлення про КІС та бізнес-процеси, пов'язані з фінансовим звітуванням, а також зрозуміти, як суб'єкти господарювання реагують на ризики, пов'язані з інформаційними технологіями.

Інформаційні системи суттєво впливають на аудит, змінюючи його організацію та інформаційні процеси. Дослідження вчених, таких як Л.М. Бойко та С.В. Івахненко, висвітлюють теоретичні основи комп'ютерного аудиту, його принципи та вимоги, а також систематизують аспекти аудиторської діяльності в умовах комп'ютеризації. Комп'ютерний аудит

визначається через використання інформаційних технологій, які забезпечують автоматизацію роботи аудиторів та включають сучасні технології для перевірки комп'ютерних інформаційних систем і оцінки їх надійності. Це важливо для достовірності фінансової звітності. Однак на підприємствах, що використовують державні ресурси, аудит часто обмежується програмами "Microsoft", такими як "Word" та "Excel", що не дозволяє повністю вважати його комп'ютерним.

Стан аудиту визначається двома основними проблемами:

- недостатньою кваліфікацією аудиторів;
- відсутність ефективного механізму використання комп'ютерних технологій у процесі аудиту.

Аудитори повинні мати спеціальні знання в області інформаційних систем, контролю функцій, а також технічного і програмного забезпечення бухгалтерського обліку. Це необхідно для розуміння впливу комп'ютерних систем на аудит.

Комп'ютерні аудиторські програми (СААТs) дозволяють аудиторам ефективно обробляти дані з інформаційних систем, оцінювати якість зв'язку, виявляти хости та сервіси в мережі, а також створювати її "карту". До СААТs входять інструменти, такі як IDEA для аналізу даних, Qlikview для планування ресурсів і BWISE для управління ризиками, що сприяє візуалізації даних під час аудиту [1].

Аудитори не зобов'язані бути експертами в комп'ютерному бухгалтерському обліку, але повинні залучати фахівців з інформаційних технологій для оцінки ліцензій, надійності систем, технічного стану та алгоритмів розрахунків. Ця діяльність, відома як «аудит інформаційних систем», є важливою для виявлення недоліків і додаткових витрат. Основні види аудиту інформаційних систем включають аудит безпеки, якості, проєкту та розробки систем, які оцінюють безпеку, якість, впровадження та відповідність систем цілям організації.

Аудит інформаційної безпеки є важливою складовою аудиту

інформаційних систем, що передбачає оцінку їхньої безпеки. Основні цілі включають аналіз ризиків, оцінку захищеності інформації, виявлення слабких місць, перевірку відповідності стандартам безпеки та розробку рекомендацій для покращення захисту. Аудитор має оцінити наявність організаційних і технічних заходів для захисту інформації від несанкціонованого доступу, використовуючи різні методи оцінки ефективності комп'ютерних систем. Для успішного виконання своїх завдань аудитор повинен мати достатні знання про комп'ютерні системи.

Серед спеціалізованого аудиторського програмного забезпечення виділяються такі продукти, як «Асистент Аудитора», «Помічник аудитора», «Експрес-Аудит: ПРОФ» та «IT Audit: Аудитор». Використання комп'ютерних технологій в аудиторських перевірках стримується недостатніми знаннями аудитора та необхідністю інтеграції з бухгалтерськими програмами. Перспективи розвитку включають інтеграцію з системами бухгалтерського обліку, створення робочих документів, опис бізнес-процесів клієнта та розрахунок основних показників на основі звітних даних [2].

Отже, комп'ютерний аудит стає невід'ємною частиною сучасної аудиторської діяльності та суттєво підвищуючи її ефективність.

Література:

1. Організація аудиту в середовищі електронної обробки даних URL: <https://buklib.net/books/32120/> (дата звернення: 28.09.2024).
2. Інформаційні системи в аудиті URL: <https://core.ac.uk/download/pdf/32610728> (дата звернення: 28.09.2024).

***Abstract:** The development of computer audit and its impact on modern audit activities are studied. The key aspects of audit regulation in the conditions of computerization are considered, and the main problems and prospects of the introduction of information technologies into audit practice are highlighted. Special attention is paid to the need to improve the qualifications of auditors in the field of IT and the development of specialized software for effective auditing in a computerized environment.*

***Keywords:** information technologies, international auditing standards, computer technologies, auditors.*

*Науковий керівник – КУЧМІЙОВА Тетяна,
канд. екон. наук, доцент кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та
інформаційних технологій Миколаївський національний аграрний університет,
м. Миколаїв*